

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 30.3.2021 diaarinumero 21322/03.04.04.04.16/2021, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n valitus kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.01.2021 § 14.

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.01.2021 §14 tekemä päätös Yleiskaava 2020 (YK0048):n hyväksymisestä

Muutoksenhakijat

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Helsinki Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry, Vantaa

Lausunnon antaja

Vantaan kaupunginhallitus

Valituksen sisältö ja perusteet

Muutoksenhakijat vaativat, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen (25.1.2021 § 14) hyväksyä yleiskaava 2020 yksilöityjen varausten ja merkintöjen osalta. Lisäksi SLL vaatii valituksenalaisille alueille töidenaloittamiskieltoa muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin perustein:

- Useat kumottavaksi esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä sekä yhdessä kohdassa kulttuuriympäristön suojelun osalta. Osa varauksista on myös tuoreen Helsingin vaihemaakuntakaavan vastaisia.
- Yleiskaava on luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjatessaan rakentamiseen Långmossenin laajan luontoalueen, joka on todettu kaupungin omissa vuoden 2020 selvityksissä erittäin merkittäväksi, luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahoakaviosammalen esiintymisalueeksi.
- Eräitä laajoja luonto- ja viheralueita olennaisesti supistavat sekä tärkeitä ekologisia yhteyksiä vaarantavat kaavaratkaisut ovat osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisia.
- Useimmissa kumottavaksi esitetyissä kaavaratkaisuissa on myös vakavia puutteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen selvittämisen sekä niihin liittyvien vaikutusarviointien osalta, minkä vuoksi ne ovat maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisia.
- Valituksessa on yksilöity kohdekohtaisesti kutakin kumottavaksi vaadittavaa kaavavarausta tai merkintää koskevat lainvastaisuudet. Kumottavat alueet on yksilöity valituksen liitteiden 3-13 kartoilla:

1. Kivistön alueen metsät, Maantien 152 jatke (Kehä IV)
2. Vierumäki
3. Rekolanmäen uudet rakentamisvaraukset
4. Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen poisto Keravanjoen varrelta koskien Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alueetta
5. Hanabölen peltoalueen eteläpuoliset metsät
6. Långmossenin alue
7. Variston sähköaseman varaus

Lausunto

Kaupunginhallitus yhtyy kaupunginvaltuuston päätöksen 25.1.2021 § 14 lopputulokseen.

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavaa koskevien sisältövaatimusten tai vaikutusten selvittämistä koskevien säännösten taikka luonnonsuojelulain säännösten vastaisesti. Yleiskaavan ratkaisut perustuvat lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, ja päätös on muiltakin osin lain mukainen. Yleiskaavan ratkaisut eivät myöskään ole valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisia.

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävin perustein, että valitus hylätään.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon valituksen johdosta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Perustelut

Töidenaloittamiskieltoa koskevan vaatimuksen osalta kaupunginhallitus toteaa, että kunnanhallitus voi MRL 201 §:n 1 momentin nojalla määrätä yleiskaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kun muutoksenhakijoiden valituksen ohella yleiskaavan hyväksymispäätöksestä on tehty myös muita valituksia, joista osa kohdistuu päätökseen kokonaisuudessaan, ei yleiskaavan voimaantulolle ennen kaupunginvaltuuston päätöksen lainvoimaistumista ole kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellytyksiä, eikä kaupunginhallitus siten katso erillisen töidenaloittamiskiellon määrittämiselle olevan perustetta.

Muilta osin tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

Yleisperustelut

Muutoksenhakijoiden mukaan kumottaviksi esitetyt yleiskaavan aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät kaikki yleiskaavan sisältövaatimusten vastaisia ratkaisuja.

MRL 39 §:n 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on muun ohella otettava huomioon yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. MRL 39 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että yleiskaavassa tulee sovittaa yhteen säännöksen 2 momentissa mainitut vaatimukset ja pyrkiä optimaaliseen ratkaisuun näiden tekijöiden suhteen, jotka voivat olla osin ristiriitaisiakin.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan tehtävänä on määrittää kaupunkirakenteen kehityssuunnat, turvata kasvun mahdollisuudet ja säilyvät arvot. Uudessa yleiskaavassa valittiin tärkeimmäksi ratkaisuksi kasvun ohjaaminen sisäänpäin nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä uudistaen ja täydentäen. Vaihtoehtoista ratkaisua kasvun ohjaamisesta Vantaan rakentamattomille alueille pidettiin lähtökohtaisesti ekologisen kestävyysnäkökulmasta mahdollisena.

Sisäänpäin kasvu sisältää yleiskaavassa 2020 pieneltä osin rakentamista nykyisen kaupunkirakenteen sisällä oleville rakentamattomille alueille. Perusteluna on mahdollisuus rakentaa hyvän joukkoliikenteen äärelle esimerkiksi Leinelän ja Kivistön asemanseuduille. Yleiskaavassa määritellyt rakentamisalueiden maankäyttö täsmentyy jatkosuunnittelussa, jossa myös luontoarvot otetaan huomioon. Rakentamisalueista noin 65 % on arvioitu korttelimaaksi. Muutoksenhakijan kohdentaa valituksensa valituksena juuri näihin huolella valittuihin täydennysalueisiin eikä huomioi ratkaisun mahdollistamaa luontoarvojen turvaamista.

Muutoksenhakijat esittävät, että kumottaviksi esitetyissä kaavaratkaisuissa on vakavia puutteita luontoarvojen selvittämisen osalta, ja että kaava on siten MRL 9§:n vastainen.

MRL 9§:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettyä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laajuus sovitetaan kunkin kaavan erityispiirteisiin, eikä riittävyyttä ole laissa tarkemmin määritetty.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavaa varten on riittävällä tasolla selvitetty merkittävät vaikutukset luonnon arvoihin. Kattava luettelo kaavan luontotietoaineistoista löytyy yleiskaavaselostuksen lähdeluettelosta (s. 199). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutukset arvioitiin erillisessä raportissa liitteineen ja lisäksi laadittiin arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000 -alueisiin. Vaikutusten arviointeja on tarpeellisilta osin kuvattu tarkemmin jäljempänä kumottavaksi esitettyihin aluevarauksiin- ja merkintöihin liittyvien perustelujen yhteydessä.

Muutoksenhakijat esittävät, että eräitä laajoja luonto- ja viheralueita olennaisesti supistavat sekä tärkeitä ekologisia yhteyksiä vaarantavat kaavaratkaisut ovat osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisia.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 turvaa seudullisen ja paikallisen viher- ja virkistysalueverkoston säilymisen ja kehittämismahdollisuudet. Yleiskaavassa esitetty viheralueverkosto perustuu pitkälti Vantaan viherrakenneselvitykseen (Anne Mäkyne 2017). Laajat, seudullisesti merkittävät viheraluekokonaisuudet, viljelymaisemakokonaisuudet ja Vantaan kaupunkirakenteessa tärkeät viheralueet muodostavat viheralueverkoston rungon, jonka kapeammat viheralueet ja virkistysalueyhteydet yhdistävät verkostoksi. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että yleiskaava 2020 turvaa ekologista verkostoa vahvemmin kuin voimassa olevat yleiskaavat. Yleiskaavan 2020 suunnittelun olennaisena lähtökohtana on ollut

ekologisen verkoston turvaaminen ja vahvistaminen. Verkoston suunnittelun taustaksi laadittiin Vantaan ekologisten yhteyksien selvitys (Ojala 2018). Yleiskaavassa on esitetty sekä uusia luonnonsuojelualueita että laajennuksia olemassa oleviin. Luonnonsuojelualueiden (SL) pinta-ala on yhteensä noin 2240 hehtaaria (n. 9,3 % kaupungin pinta-alasta). Näistä 800 hehtaaria on uusia. Ekologiset runkoyhteydet yhdistävät luonnonsuojelualueita muodostaen verkoston. Ekologista verkostoa täydentävät luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo), jotka on esitetty omalla oikeusvaikutteisella liitekartallaan.

Luontoarvoiltaan merkittävien alueiden arvioinnissa lähtökohtina ovat olleet luonnonsuojelulaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Luontoarvojen arvotuksessa on hyödynnetty myös maakunnallisesti arvokkaiden alueiden kriteeristöä sekä METSO-kriteeristöä. Yleiskaavan 2007 luon-alueverkosto (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) on ollut tärkeä lähtökohta. Liito-oravan elinpiiriverkoston kartoitus ja muut luontoinventoinnit ovat tuoneet lisätietoa arvokohteista. Monimuotoisen metsäluonnon indikaattorina on käytetty EU:n direktiivilajien sekä uhanalaisten tai muutoin monimuotoista luontoa kuvaavien lajien esiintymistä alueilla.

Edellä sanotun nojalla kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan ratkaisut eivät ole myöskään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tai luonnonsuojelulain vastaisia. Kumottavaksi vaadittaviin kaavavarauksiin ja -merkintöihin liittyvät tarkemmat perustelut on esitetty seuraavassa.

1) Kivistö

Muutoksenhakijat esittävät kumottavaksi useita rakentamisen aluevarauksia Kivistöstä. Kyseiset alueet ovat voimassa olevassa yleiskaavassa lähivirkistysaluetta (VL).

- a. Tikkurilantien ja Kivistönkorventien risteyksestä pari sataa metriä koilliseen osayleiskaavan VL-varausta on muutettu rakentamisvaraukseksi tärkeiden metsien osalta.
- b. Ruusumäentien ja Koivupään välistä VL-aluetta on muutettu laajasti C-(kaupunkikeskustan) alueeksi (osa metsää, osa peltoa).
- c. Lapinniityn RA-alueen eteläpuolista VL-aluetta on muutettu länsiosasta laajasti A (asuin)-alueeksi.
- d. Kenraalinpuiston alueen VL-varausta on supistettu olennaisesti.

Kivistön rakentamisaluevarausten taustalla laajemmin on hiilineutraalisuustavoite: Kehäradan asemien lähistöltä varataan maata asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen rakentamiseen, jotta ihmiset voisivat liikkua kaupungissa raideliikenteellä. Tiiviissä kaupungissa myöskään kävellen ja pyörällä tehtävät matkat eivät ole liian pitkiä. Keskittämällä uusi, tiivis rakentaminen tehokkaasti lähelle Kehäradan asemia on mahdollista säilyttää laajempi ja toimivampi viheralueiden verkosto koko Vantaalla sekä siten toteuttaa yhdyskuntarakenne mahdollisimman resurssiviisaalla tavalla. Yleiskaava 2020 mahdollistaa Kehäradan varrelle Lapinkylän aseman toteuttamisen. Marja-Vantaan osayleiskaavassa Lapinkylän asemaa siihen liittyvine keskusta- ja asuinaluevarauksineen ei ole. Kaavaan varatut rakentamisaluevaraukset mahdollistavat riittävän asukaspuhjan aseman toteuttamiseen.

Yleiskaava 2020 on merkintätavoiltaan erilainen kuin Marja-Vantaan osayleiskaava. Yleiskaavan 2020 aluevaraukset ovat yleispiirteisempiä. Lähivirkistysalueita on erityisesti joissain keskustoissa ja niiden

läheisillä alueilla sekä voimassa olevien yleiskaavojen kapeiden virkistysaluevarausten kohdilla merkitty aluevarausmerkinnän sijaan virkistysalueyhteys -viivoilla, jolloin virkistysalueiden laajuus määritellään asemakaavoissa. Samalla, kun aluevarausten merkintätavat ovat muuttuneet yleispiirteisemmiksi, on yleiskaavan strategista ohjaavuutta viety määräyksiin. Määräyksissä on korostettu ja eritelty maankäyttö- ja rakennuslaissakin esitettyä vaatimusta riittävästä virkistysalueista. Keskustoissa ja kaupunkikeskustan asuinalueilla (C ja AC) tulee olla riittävästi puistoja ja julkisia ulkotiloja. Asuinalueilla (A) tulee olla riittävästi virkistysalueita. Alueet tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Tällä määräyksellä vihertehokkuuden laskentaa voidaan kehittää edelleen nykyisin käytössä olevasta korttelikohtaisesta laskennasta esimerkiksi alueellisen vihertehokkuuden laskentaan ja vaatimukseen. Muutoksenhakijat toteavat, että esitetty maankäyttö heikentää entisestään myös liito-oravan elinmahdollisuuksia Kivistön alueella. Liito-oravan elinmahdollisuuksia kuitenkin otetaan huomioon asemakaavoituksessa varaamalla alueita ja liikkumisyhteyksiä yleiskaavaa tarkemmalla tasolla.

Muutoksenhakijat esittävät, että tehdyillä muutoksilla on haitallista vaikutusta Kivistön ympäristön ekologiseen verkostoon varsinkin metsäisten luontoalueiden kytkeytyneisyyden kannalta. Valituksessa todetaan, että kaava-aineistoissa ei ole avattu niitä syitä, joiden vuoksi metsäinen ekologinen runkoyhteys on kaavaprosessissa linjattu Kivistön itäosassa kulkemaan ekologisten yhteyksien selvityksestä poiketen metsien sijasta peltoalueille. Vantaan ekologiset yhteydet (Ojala 2018) on nykytilan selvitys yleiskaavatyön pohjaksi. Yleiskaavassa taas esitetään tuleva maankäyttö, jossa keskenään ristiriitaisia kestävyystavoitteita sovitetaan yhteen. Ekologinen runkoyhteys on ohjattu kulkemaan mahdollisimman leveänä keskustamaisen kaupunkirakenteen sivuitse, eikä sen läpi. Lisäksi yhteyden sijaintiin on vaikuttanut lentomelu: asumista on sijoitettu niin kauas melusta kuin mahdollista ajatellen sitä, että melu kasvaa tasaisesti, eikä hyppäyksittäin lentomelukäytien kohdalla.

Ekologinen runkoyhteys -merkintä on tuotu uutena yleiskaavaan 2020. Marja-Vantaan osayleiskaavassa tällaista merkintää määräyksineen ei ole. Määräyksessä todetaan mm: *"Ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata... Yhteyden hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy tai kehittyy luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä."* Kivistön urheilupuiston palvelualuevarauksen (P) eteläpuolinen lähivirkistysalue (VL), jossa ekologinen yhteys voi kulkea, on leveämpi kuin Marja-Vantaan osayleiskaavassa. Yleiskaavan yleismääräyksessä on selkeästi esitetty tavoite Lapinkylän keskustan kaakkoispuoliselle ekologiselle yhteydelle: *"Lapinkylän suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee kehittää metsäinen etelä-pohjoissuuntainen ekologinen yhteys ja rajata avoin maaseudun kulttuurimaisema."* Metsäisen ekologisen yhteyden kehittäminen tarkoittaa puiden ja muun kasvillisuuden istuttamista alueelle.

Muutoksenhakijat katsovat, että kaavaratkaisu ei varmista riittävää metsäisten virkistysalueiden säilymistä Kivistön nykyisten ja tulevien asukkaiden tarpeisiin. Kivistön keskustasta länteen aukeaa kuitenkin laaja Petikon luontovirkistysalue metsineen, soineen ja peltoineen. Hämeenlinnanväylän ylitykseen on esitetty viheryhteyden kehittämiskohta, jotta väylän estevaikutusta saataisiin hälvennettyä. Kivistön asukkaiden saavutettavissa ovat myös Parolanmäen, Sotilaskorven ja Linnanmetsän metsäkokonaisuudet. Vantaanjoen laakson laaja viljelysmaisema reunametsineen reunustaa asuin- ja keskusta-alueita idässä.

2) Maantien 152 jatke (Kehä IV)

Muutoksenhakijoiden mukaan Josvahalmin lähteikön vaarantaminen on maantien 152:n osalta merkittävin ongelma. Esitetty tievaraus on vedetty lähteikköalueen ylitse, vaikka kaavan valmistelun yhteydessä on muutoksenhakijoiden mukaan ollut esillä myös tältä osin toteuttamiskelpoisia, vahvemmin nykyisille peltoalueille kohdentuvia ja lähteikön kiertäviä tielinjausvaihtoehtoja. Muutoksenhakijat esittävät, että kaava-aineistoista puuttuu tieto siitä, millä järjestelyillä lähteikön huomattavien suojeluarvojen säilyminen tien toteuttamisen yhteydessä aiotaan turvata. Tällöin varaus ei perustu MRL 9 §:n vaatimusten mukaisiin tutkimuksiin ja selvityksiin, joiden perusteella olisi voitu arvioida varauksen mahdolliset merkittävät vaikutukset. Muutoksenhakijat esittävät myös, että Josvahalmin lähteikön ja sen ympäristön suojelualuevarauksen arvojen vaarantaminen on yleiskaavan luontoarvojen vaalimista koskevien velvoitteiden laiminlyöntinä MRL 39 §:n vastaista. Muutoksenhakijat vaativat tievarauksen kumottavaksi vähintään Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen väliseltä osuudelta.

Maantien 152 jatkeella on pitkä suunnitteluhistoria, ja yhteys on esiintynyt eri tason suunnitelmissa 1980-luvulta saakka, sekä kaavoituksessa että strategisissa tavoitteissa. Suunnitteluhistoriaa on avattu tarkemmin hankkeen uusimman ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luvussa 2 (Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, s. 16–23). Muutoksenhakija mainitsee valituksessaan, että Josvahalmin lähteikköalueen ylitse olisi ollut kaavan valmistelun yhteydessä esillä myös lähteikön kiertäviä tielinjausvaihtoehtoja. Valituksessa viitataan vaihtoehtoihin, joita on tutkittu ennen Vantaan uuden yleiskaavan laadintaa vuonna 2015 valmistuneessa suunnitelmassa: Esisuunnitelma maantien 152 pohjoiselle linjaukselle välillä Hämeenlinnanväylä–Myllykyläntie (Maantien 152 esisuunnitelma, s. 4). Esisuunnitelmassa on päädytty Reunan pohjoispuoleiseen vaihtoehtoon muun muassa suotuisampien maasto-olosuhteiden takia. Kyseinen suunnitelma on toiminut myös Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan taustalla.

Yleiskaavassa oleva maantien 152 jatkeen linjaus on maakuntakaavan mukainen (Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava), ja aluevaraus perustuu hankkeesta laadittuun aluevaraussuunnitelmaan sekä sen yhteydessä tehtyyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA) kuten valituksessakin mainitaan. Aluevaraussuunnitelma on laadittu yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Aluevaraussuunnitelmassa on selvitetty maantien sijainti, sen vaikutukset sekä suhde muuhun alueiden käyttöön. Lisäksi hankkeen vaihtoehtoja tutkittiin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) lainsäädännön tarkoittamalla tavalla (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017). Tässä prosessissa käytiin läpi vaihtoehtoisia sijainteja, joista valittiin kokonaisuuden kannalta paras ratkaisu.

Maantie 152 YVA:ssa on arvioitu tiehankkeen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen asiantuntija-arviona, joka pohjautuu hankesuunnitelmaan, olemassa olevaan luontotietoon, jota arvioitavalta alueelta oli varsin runsaasti (avoin ympäristötieto, aiemmat aluetta koskevat luontoselvitykset, uhanalaisten lajien rekisteri), sekä YVA-menettelyn aikana tehtyihin maastoinventointeihin. Koko tielinjauksen matkalta tarkistettiin kirjoverkkoperhosen esiintyminen sekä tunnistettiin suunnittelualueen merkittäviä luontotyyppejä ja uhanalaisille lajeille potentiaalisia merkittäviä elinympäristöjä, joita linjauksia tarkistettaessa olisi hyvä huomioida. Selvitys toteutettiin luontotyyppi- ja elinympäristökartoituksena, jonka yhteydessä kerättiin lajitietoa sillä tasolla kuin lajeja havaittiin ja samalla saatiin koko alueesta sekä eri linjauksista vertailukelpoinen yleiskuva. Vantaan puoleiselta osuudelta selvitettiin myös lepakoiden esiintymistä viljelysalueita lukuun ottamatta loppukesän 2019 aikana. Lepakoiden pesimäajan suhteen inventointiajankohta oli myöhäinen eikä sen perusteella voitu tunnistaa pesimäalueita. Selvitysten perusteella saatiin kuitenkin käsitys lepakoille parhaista ruokailumaastoista. Maastoselvitysten perusteella

tien linjausta myös korjattiin YVA-prosessin aikana. Linjausta siirrettiin Josvahalmin itäpuolella olevalla metsäalueella avohakkuuaukiolle, jolloin voitiin säilyttää ympäröivää luontoarvoiltaan arvokasta metsää. YVA-menettelyssä tunnistettiin jo alkuvaiheessa Josvahalmin lähteikköalueen ja ekologisen yhteyden säilyttämistarve ja pitkä laakson ylittävä silta otettiin vaihtoehdottomaksi ratkaisuksi tässä kohteessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma eikä yleiskaavassa osoiteta erikseen teiden ja katujen tarkempia ratkaisuja, esimerkiksi siltoja. Olennaista on, että yleiskaavan liikennealueet ja -yhteydet muodostavat eheän verkoston, eikä kaavasta tule kumota maantien 152 jatkeen varausta osittain. Ekologisen verkoston jatkuvuus liikenneväylien kohdalla on tunnistettu yleiskaavassa 2020 suunnittelukysymyksenä ja kaavaan tuotiinkin uusi merkintä, viheryhteyden kehittämiskohta. Josvahalmin lähteikön kohdalle on yleiskaavassa esitetty viheryhteyden kehittämiskohta. Maantien 152 jatkeen tarkempia ratkaisuja on osoitettu aluevaraussuunnitelmassa. Vantaan kaupunginvaltuusto on yleiskaavan hyväksymispäätöksen yhteydessä 25.1.2021 § 14 todennut, että kaupungin näkemyksen mukaan maantien 152 ratkaisuja sekä sen vaikutuksia tulee tarkentaa vielä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain 18 §:n mukaisella yleissuunnitelmalla. Joka tapauksessa Josvahalmin lähteikön yli maantie kulkee siltaa pitkin (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, piirustukset: piir. n:o Y1-1 ja Y3-1). Aluevaraussuunnitelmassa Josvahalmin ylittävstä sillasta mainitaan: "Josvahalmenin kohdalla silta ylittää Riipiläntien sekä sen itäpuolella olevaa metsäisen alueen liittyen vinoon rinteeseen. Silta sijoittuu noin 15–20 metrin korkeuteen. Sillan keskiaukot ovat 44 metriä ja sillan kokonaispituus on 417 metriä." (Maantie 152 aluevaraussuunnitelma, tekstiosuus, s. 60).

Tien lopullinen sijainti ja korkeusasema sekä poikkileikkaus osoitetaan aikanaan maantien rakentamista koskevassa tiesuunnitelmassa. Tiesuunnitelma, joka tarkentaa aluevaraussuunnitelman sekä mahdollisen yleissuunnitelman ratkaisuja, on laadittava ja hyväksyttävä ennen maantien rakentamisesta. (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteista (503/2005), 21 §)

3) Vierumäki

Muutoksenhakijat esittävät kumottavaksi Tuusulan rajalle sijoittuvaa tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY). Valituksessa todetaan, että Vierumäen metsäalue kuuluu Koillis-Vantaan tärkeimpiin luonnon ydinalueisiin pelkästään yhtenäisen metsäalueen merkittävän kokonaispinta-alan (lähes 200 ha) takia. Alueen arvoa lisää sen ylikunnallisuus eli jatkuminen Tuusulan puolelle Pirunkorpi-Mätäkipennummen laajalle luonto- ja virkistysalueelle.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, jonka poikki kulkee viheryhteystarve lännestä itään ja koilliseen, ei siis kohti pohjoista, jonne rakennettava alue on esitetty. Uusimaa-kaavassa 2050 viheralueyhteyttä ei ole osoitettu. Yleiskaavan TY-varaus jatkaa Tuusulan puolelle, Tuusulan itäväylän varrelle, suunniteltua työpaikka- aluetta. Yleiskaavassa on osoitettu nuolimerkinnällä ja siihen liittyvällä määräyksellä liikenteen yhteystarve, jonka sijainti tulee jatkosuunnittelussa selvittää yhteistyössä Tuusulan kanssa. TY-alueen tarkempi sisältö ja rajautuminen viheralueeseen ratkaistaan asemakaavassa, johon liittyen tehdään asemakaavatasoiset luontoselvitykset. Yleiskaavassa lännessä Tuusulan rajalla viheraluevyöhyke on nykyisen laajuinen, yli 700 metriä leveä, joten viheraluevyöhyke voi jatkua Tuusulan puolelle länttä kohti ja yhdistyä Mätäkipenmäen laajaan viheraluekokonaisuuteen. Viheralue voi jatkua myös koillista kohti.

Vierumäen metsä säilyy edelleen laajana ja monipuolisena viheraluekokonaisuutena, joka ulottuu yhtenäisenä Vantaan ja Tuusulan alueille. Suojelualueiksi ja lähivirkistysalueiksi varatun alueen laajuus on yli 200 hehtaaria. Tussinkosken luonnonsuojelualueen yleiskaavavaruksen pinta-ala on noin 18 hehtaaria. Vierumäenmetsän luonnonsuojelualueen yleiskaavavaruksen pinta-ala on noin 52 hehtaaria. Näihin liittyvän Lehmustontien länsipuolella olevan lähivirkistysalueen pinta-ala on noin 140 hehtaaria. TY-alueeksi on varattu noin 27 hehtaaria, josta metsää on noin 15 hehtaaria ja peltoa sekä rakennettua aluetta noin 12 ha. Merkittävimmät luontoarvot ovat luonnonsuojelualueilla ja lähivirkistysalueilla.

4) Rekolanmäen uudet rakentamisvaraukset

Muutoksenhakijat toteavat, että yleiskaava 2007 ohjasi merkittävän määrän rakentamista Leinelän aseman pohjoispuolelle sekä Asolan länsipuoliselle osalle Rekolanmäkeä. Rakentamisvaraukset kohdentuivat ns. Tikkurilan Keskuspuiston eräälle metsäisimmälle ja leveimmälle ydinosaalle. Uusi yleiskaava laajentaa entisestään rakentamisvarauksia aiheuttaen muutoksenhakijan mukaan tuntuva lisähaittaa tälle Tikkurilan ja Korson välissä sijaitsevalle erittäin merkittävälle luonto- ja virkistysalueelle.

Muutoksenhakijat vaativat kumottavaksi vuoden 2007 yleiskaavaan nähden uutta esitettyä rakentamista (A-varaus). Muutoksenhakijoiden mielestä esitetty rakentaminen on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaista seuraavien tavoitteiden osalta:

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

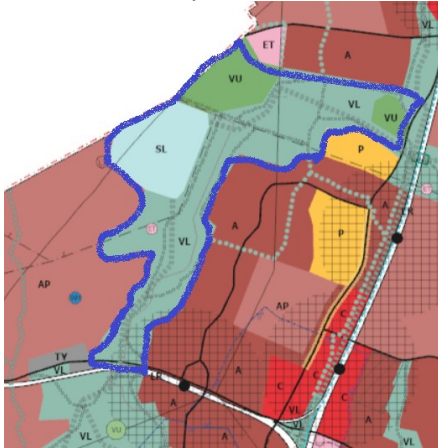
Muutoksenhakijoiden mielestä kaavaratkaisu on myös useiden yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastainen:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Vantaan kaupungilla Koivukylän ja Asolan länsipuolisesta viheralueesta on käytetty nimeä Rekolanmetsä (mm. Vantaan viherrakenneselvitys, Mäkynen 2017). Väestönkasvun takia alueita joudutaan varaamaan rakentamiseen. Sekä voimassa oleva maakuntakaava että Uusimaakaava 2050 ohjaavat sijoittamaan rakentamista raideliikenteen tuntumaan, myös Rekolanmetsän alueelle. Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, jonka läpi pohjois-eteläsuunnassa kulkee viheryhteystarve. Viheryhteystarve on esitetty myös Uusimaakaavassa 2050. Rekolanmetsän alueella on nimenomaan tutkittu tarkoin sekä valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa että yleiskaavan sisältövaatimuksissa mainittujen tavoitteiden pohjalta täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Rekolanmetsässä rakentamiseen varatut alueet on pyritty yleiskaavan mittakaava huomioon ottaen sijoittamaan alueille, joiden luontoarvot ovat vähäisemmät ympäristöön verrattuna, ja siten, että metsäinen ekologinen yhteys säilyy kauttaaltaan mahdollisimman leveänä. Yleiskaavassa 2020 aluerajaukset ovat yleispiirteisempiä kuin yleiskaavassa 2007.

Yleiskaavassa 2020 on varattu yli 200 hehtaarin laajuinen monipuolinen viheraluekokonaisuus Rekolanmetsään (kartta). Kehäradan pohjoispuolelta pääradan varrelle ulottuvan lähivirkistysalueen pinta-ala on noin 150 hehtaaria (lähivirkistysalueen pinta-ala riippuu siitä, laskeeko mukaan Rekolanjoen varren

virkestysaluetta). Luonnonsuojelualueen pinta-ala on n. 37 hehtaaria. Urheilu- ja virkestyspalvelujen aluetta on yli 30 hehtaaria. Yleiskaavassa 2020 aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007.

Rekolanmetsän pohjoisosassa (rajattu sinisellä karttaan) on yleiskaavassa 2020 yli 200 hehtaarin laajuinen monipuolinen viheraluekokonaisuus. Virkestysalue kytkeytyy idässä Rekolanojan varren virkestysalueisiin.

Muutoksenhakijat esittävät, että kaava-aineistoon ei sisälly uusien rakentamisvarausten osalta varsinaisia luontoselvityksiä, joiden perusteella esitetyn mittavan rakentamisen mahdollisia luontohaittoja olisi mahdollista asiapohjaisesti arvioida. Luontoselvityksiä on kuitenkin tehty sillä tasolla, että ne riittävät yleiskaavan vaikutusten arvioinnin taustaksi. Rekolanmetsää koskien on tehty monia luontoinventointeja: mm. Vantaan petolintuinventoinnit, lahokaviosammalselvitykset, virtavesiselvitys, seurakunnan METSO-inventointi ja Elmon asemakaava-alueen luontoselvitykset (lahokaviosammal, luontotyyppi- ja linnustoinventointi).

Rekolanmetsä ei suurimmaksi osaksi ole Vantaan kaupungin omistuksessa. Tällä hetkellä alue on virkestyskäytössä jokamiehenoikeudella. Rekolanmetsä on pääosin yksityisen omistuksessa ja myös talouskäytössä olevaa metsää. Metsäalueella on tehty harvennushakkuuta vuonna 2014. Todennäköisesti silloin tehdyissä hakkuissa myös jonkin verran menetettiin luontoarvoja. Vuoden 2021 maisematyöluvan mukaiset hakkuut ovat menetelmältään pehmeämpiä poimintahakkuuta, ja lupamääräyksissä hakkuun määrää rajoitettiin ja veloitettiin säästämään lahoppuuta sekä ottamaan huomioon luontoarvoja, mm. lahokaviosammal, jonka osalta pyydettiin hakkuuseen liittyen lausunto ELY-keskuksesta. Metsoinventoinnin arvokuvat on jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle.

Kaupunki ei ole tehnyt kattavia luontoselvityksiä koko Rekolanmetsän alueilta, eikä sellaisia ole edellytetty yksityiseltä metsänomistajalta. Asemakaavoitusvaiheessa selvityksiä vaaditaan rakennettavaksi tarkoitettujen alueiden osalta.

5) Joen varren virkestyskäytön kehittämisvyöhykkeen poisto Keravanjoen varrelta

Muutoksenhakijoiden mukaan joen varren virkestyskäytön kehittämisvyöhykemerkinneen alueidenkäytölliset tavoitteet ovat selvästi ristiriidassa luo-merkinnän ja ekologisen runkoyhteyden tavoitteiden ja kaavamääräysten kanssa. Ratkaisu on myös yleiskaavan sisältövaatimusten luontoarvojen huomiointivelvoitteiden vastainen. Muutoksenhakijan mukaan se on lisäksi tärkeän ekologisen yhteyden

ekologisen laadun vaarantamisen takia myös maakuntakaavojen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Vantaan yleiskaavojen pitkäaikaisena strategisena linjauksena on ollut, että jokien rannat varataan julkisiksi virkistysalueiksi. Tämä on osoitettu merkitsemällä rannoille lähivirkistysaluetta.

Yleiskaavassa 2020 on eritelty joitain laajoja aluekokonaisuuksia sellaisiksi, joilla virkistyskäytön kehittäminen ja ohjaaminen on erityisen tärkeää. Ensisijaisesti virkistyskäyttöön kehitettäviksi on merkitty ne jokien varsien alueet, jotka sijaitsevat lähimpänä tiiviisti asumiseen rakennettuja alueita, tai joilla on merkittävää matkailun kehittämispotentiaalia.

Joen varren virkistyskäytön sinivalkoraitainen merkintä on strateginen kehittämismerkintä. Merkintä on symbolimerkintä, eikä aluevarausmerkintä. Symbolimerkintä on lähinnä joen päällä, mutta määräyksessä kehoitetaan kehittämään rantojen virkistyskäytön mahdollisuuksia. Matarinkosken ja Pikkukosken alueilla rannat, joita tässä tarkoitetaan, ovat koko joen varrella oleva lähivirkistysalueiden vyöhyke, jonka leveys on kaikkein kapeimmalla kohdallakin noin 130 metriä ja alueen pohjoisosassa noin 450 metriä. Tilaa on siis kehittää alueita entistä paremmin vastaanottamaan sinne joka tapauksessa kohdistuva virkistyskäyttö ja kulutus. Vesistöjen ranta-alueet ovat ihmisille erityisen houkuttelevia virkistysympäristöjä. Virkistyskäytön ohjaaminen esimerkiksi ulkoilureittejä perustamalla on tärkeää myös luontoarvojen säilymisen näkökulmasta. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa (Kiiski ja Erävuori 2020 s. 19–20) on eritelty ulkoilupaineen vaikutuksia luontoon yleisellä tasolla. Lähimetsissä ja kaupunkimetsissä ulkoilu suuntautuu ensisijaisesti olemassa olevalle polkuverkostolle, joka käsittää rakennetut polut ja muodostuneet polut. Ulkoilututkimusten perusteella on pääteltävissä, että asuinalueiden välittömässä läheisyydessä luonnonalueisiin kohdistuu ulkoilupainetta, jonka seurauksena kasvillisuus kuluu. Ulkoilun kanavoimisessa oleellista on toteuttaa virkistysreitit ja muut virkistyspalvelut ennen asuinrakentamisen toteuttamista uusilla, asuinkäyttöön otettavilla alueilla tai asukasmäärältään huomattavasti kasvavilla alueilla.

Lähivirkistysalueen määräyksessä kehoitetaan ottamaan huomioon luontoarvot aluetta tarkemmin suunniteltaessa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeillä alueilla, jotka on esitetty oikeusvaikutteisella liitekartalla, määräyksessä edellytetään, että alueen erityiset luontoarvot turvataan. Eri merkinnät ja niihin liittyvät määräykset eivät ole ristiriidassa keskenään, vaan luonnon arvoja ja virkistyskäyttöä voidaan sovittaa toisiinsa.

6) Hanabölen peltoalueen eteläpuoliset metsät

Muutoksenhakijat toteavat, että yleiskaavassa esitetään Hanabölen peltoalueen eteläpuolisten metsien muuttamista lähivirkistysalueesta (VL) asuinalueeksi (A). Metsät ovat itsessään monipuolisia ja hyvin kytkeytyneitä koillispuolisiin, kaavassa säilyväksi esitettyihin Brunabergetin eli Rusokallion länsireunan metsiin. Muutoksenhakijat toteavat lisäksi, että merkittävä osa ongelmallisesta A-varauksesta on tunnistettu osaksi Hanabölen peltojen arvokasta kulttuuriympäristökokonaisuutta myös yleiskaavassa 2020. Käytännössä kaavaan on kuitenkin luotu ongelmallinen ristiriitatilanne, jossa A-alueen pohjoisosa ulottuu alueelle, joka on osa arvokasta kulttuuriympäristöä. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ongelmallinen alue on pääosin maakunnallista virkistysaluevarausta, johon liittyy lounaasta tuleva viheryhteystarvemerkintä. Lisäksi aluevarauksen pohjoisosa sisältyy maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön rajaukseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaava 2020 tarkentaa maakuntakaavan yleispiirteistä esitystä siitä, millä kohtaa on taajamatoimintojen aluetta, ja millä virkistysaluetta. Maakunnallinen ekologinen yhteysalue säilyy laajana Hanabölen pelloilla. Pellon eteläpuolinen metsä ei Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan (Ojala 2018 s. 29) ole metsäisten ekologisten yhteyksien päälinja. Metsäinen yhteys ei jatku tästä kohti etelää, vaan yhteys muuttuu Keravanjoen vartta noudattelevaksi vaihtelevista viheralueista muodostuvaksi yhteydeksi, joka päättyy Tikkurilassa keskustaani liittyville kehittyville viheralueille, keskelle nykyistä rakennettua ympäristöä.

Kaupunginhallitus toteaa, että osana maakuntakaavassakin esitettyä taajamatoimintojen aluetta on Valkoisenlähteentien varrelle haluttu mahdollistaa asuntorakentamista. Maatalousalueen ja asuinalueen väliin on esitetty lähivirkistysaluetta, jolle voitaisiin tehdä uusia istutuksia korvaamaan menetettyä metsän reunaa. Viljelymaiseman eteläosassa on jo nykyisellään umpeen kasvamassa olevia peltoja. Rakennettava alue tarkentuu edelleen asemakaavoituksen kautta, ja asemakaavaan liittyen tehdään tarvittavat luontoselvitykset.

Maisemallisesti arvokkaan alueen tai muun arvokkaan kulttuuriympäristön määräyksessä rakentamisen sijoittamista arvokkaaseen maiseman ohjataan näin: *”Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.”* Määräys osaltaan ohjaa sitä, millaiseksi avoimen maisematilan reuna sekä virkistysalueen, ekologisen runkoyhteyden ja rakentamisen kokonaisuus muodostuu tarkemmassa suunnittelussa.

7) Långmossenin alue

Muutoksenhakijat vaativat Långmossenin asuinaluevarauksen ja liikenneyhteyden kumoamista, koska katsovat alueen olevan luonto- ja virkistysarvojen kannalta merkittävä ja yleiskaavan olevan näiltä osin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen. Muutoksenhakijat esittävät, että yleiskaava on myös luonnonsuojelulain 42 §:n ja 47 §:n vastainen ohjatessaan rakentamista Långmossenin alueelle, joka on todettu lahokaviosammalen esiintymisalueeksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan 2020 ratkaisulla ohjata kasvu sisäänpäin nykyiseen kaupunkirakenteeseen on voitu turvata valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen. Yleiskaavassa osoitetusta kasvusta vain murto-osa ulottuu rakentamattomille alueille, jollainen esimerkiksi Långmossen nykyään on. Kasvun ohjaamisella sisäänpäin edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä ja huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Yleiskaava ei siten laiminlyö MRL 39 §:n mukaista yhdyskuntarakenteen ekologisesta kestävydestä huolehtimista tai luonnonarvojen vaalimista.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että lajien ja niiden esiintymispaikkojen suojelu on otettu yleiskaavassa huomioon. Selvityksessä ”Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma” (Olli Manninen ja Marko Nieminen 2020) todetaan, että Vantaan voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna uudessa yleiskaavassa on lahokaviosammaleesiintymien maankäyttömuotoja parannettu lajin toimeentulon kannalta erittäin merkittävästi. Maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat yleiskaavan

rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien laihokaviosammaleesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla.

Luonnonsuojelulain 47 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskielto tulee voimaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä. LSL 48 §:n 2 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa lain 39, 42 ja 47 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä, jos lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan aluevarausten mukaisen toiminnan tarkemmat edellytykset ratkaistaan jatkosuunnittelussa sekä erillisten lupamenettelyjen kautta. Yleiskaava mahdollistaa laihokaviosammaleen suojelun tason säilymisen suotuisana, eikä kaavaratkaisu siten ole luonnonsuojelulain vastainen.

Långmossenin alue on määritelty voimassa olevassa maakuntakaavassa "Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue" taajamatoimintojen alueeksi, ja aluerajaus on sisällytetty yleiskaava 2020 lähes samalla tarkkuudella. Aluevaraus Vantaan ratikan vaikutusalueelle sijoittuvan asuinalueen laajentamiseksi Länsimäessä on tehty yleispiirteisesti, koska alueen suunnittelu on kesken ja ratkaisu täsmentyy jatkosuunnittelussa. Yleiskaavan rakentamiseen varattujen alueiden pinta-alasta on laskennallisesti arvioitu noin 65 % rakentamiseen, mutta ratkaisu vaihtelee eri alueille. Länsimäessä on käynnissä Länsimäen kaavarunkoon laadinta, jonka yhteydessä on mm. luontoselvityksiä täydennetty ja tarkasteltu mm. kyseisen metsäalueen merkitystä hiilivarastona. Myös yleiskaavaan linjattu katuysteys on vasta "suora viiva", jonka sijainti alueen maankäytön ja vaalittavien arvojen myötä täsmentyy. Kehä III kohdalla yhteyden on tarkoitus jatkaa Länsisalmen puolelle siltana, mikä mahdollistaa virkistysreittien jatkuvuuden.

Laihokaviosammaleen suojelusuunnitelmassa (Manninen & Nieminen 2020) Långmossenin esiintymän heikentyminen rakentamisen vuoksi on otettu huomioon lajin suotuisan suojelutason säilymistä määriteltäessä koko Vantaan tasolla. Tässä selvityksessä alueelta määriteltiin potentiaalisia alueita. Länsimäen kaavarunkotyön yhteydessä potentiaaliset alueet tarkistettiin 2020 ja todettiin ydinalueiksi. Tieto Långmossenin alueen luontoarvoista on monin tavoin tarkentunut yleiskaavan valmistelun aikana Länsimäen kaavarunkoalueelta tehtyjen luontoselvitysten myötä. Suoalueelta mm. rajattiin useita uhanalaisia luontotyyppisiä sekä linnustoltaan arvokkaita alueita. Tarkentuneita luontotietoja on käytetty yleiskaavan luontovaikutusten arvioinnissa (Vantaan kaupunki [10/2020]). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi). Uusien selvitysten tulokset ovat osana suunnittelutyötä ja yleiskaavaa tarkemman asteisessa suunnittelussa Långmossenin suojelualueita voidaan turvata.

Muutoksenhakijat esittävät, että Långmossen on selkeä osa Helsingin Mellunmäen ja Vesalan sekä Vantaan Länsimäen kasvavien kaupunginosien tärkeintä laajaa metsäistä luontovirkistysaluetta. Vantaan viherrakenne -selvityksessä (Mäkynen 2017, kartta s. 63) Långmossen ei ole seudulla merkittävä virkistysalue tai Vantaan kaupunkirakenteessa tärkeä virkistysalue. Alueelle on merkitty virkistysreitti tai viherväylä. Yleiskaavan virkistysalueyhteys -merkintä turvaa virkistysreittien jatkumista alueen läpi. Nykytilanteessa alue on metsäalue, jonne ei ole rakennettu reittiverkostoa. Alueen kehittäminen osittain asumiseen ei estä virkistysalueverkoston jatkuvuutta ja toimivan reittiverkoston suunnittelua.

Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan (Ojala 2018 s. 29) metsäisen ekologisen yhteyden päälinja ei nykyisellään jatku Långmossenista pohjoiseen Porvoonväylän yli. Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä (Ojala 2018 s. 16) on koostettu maakunnalliset luontoarvokohteet kartalle.

Maakuntakaavoissa ei ole osoitettu viheryhteystarvetta maakunnallisen selvityksen (Jalkanen ym. 2018)

mukaiselle ekologiselle käytäväalueelle välille Vaarala-Westerkulla. Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä esitettyä ekologista runkoyhteyttä ei tälle kohtaa ole yleiskaavassa esitetty, koska sen toteuttaminen olisi tässä maankäytön yhtälössä ollut joka tapauksessa vaikeaa. Kaavassa on sen sijaan esitetty virkistysalueyhteys, joka voidaan toteuttaa ekologista runkoyhteyttä kapeampana, mutta joka voi silti palvella joidenkin lajien liikkumista.

8) Variston sähköaseman varaus

Muutoksenhakijat esittävät, että yleiskaavassa heikennetään maakunnallista viheryhteyttä, joka on esitetty viheryhteytenä sekä voimassa olevassa maakuntakaavassa että Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa.

Variston sähköaseman kohdalla yleiskaavassa 2020 ekologista runkoyhteyttä on nimenomaan pyritty vahvistamaan varaamalla kaikkein kapeimpaan kohtaan niin paljon tilaa kuin mahdollista, ja esittämällä viheryhteyden kehittämiskohtaa Kehä III:n poikki. Yleiskaavassa 2007 yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) ja kaupallisten palvelujen alue (KM) ovat lähes kiinni toisissaan. Nyt ET-alueen rajausta muutettiin siten, että eläimet pääsevät ohi tästä kaikkein kapeimmasta pullonkaulasta ja yhdyskuntateknisen huollon toiminta kuitenkin turvataan. ET-alue laajenee Kehä III:n varrelle ja eläimiä ohjataan kohti viheryhteyden kehittämiskohdaksi merkittyä alikulkua. Eläimiä ei ole syytä ohjata Kehä III:n liikenteen sekaan. Martinkyläntien varrelle pellolle on varattu mahdollisuus rakentaa kaupallisia palveluja. Alue on määräyksen mukaan toteutettava vihertehokkaasti, jolloin kasvillisuuden määrä alueella voi jopa lisääntyä. Ekologiselle yhteydelle on varattu tilaa rakennettavan alueen pohjois- ja itäpuolelle.

Yhteenveto

Yhteenvetonaan kaupunginhallitus esittää, että valitus on hylättävä perusteettomana. Yleiskaava täyttää sille laissa asetetut sisältövaatimukset ja perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Yleiskaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset, eikä päätös siten ole lain tai valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Lähteet

Jalkanen, J., Moilanen, A. & Toivonen, T. (2018). Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyyysien perusteella. Uudenmaan liitto. Uudenmaan liiton julkaisuja E 194–2018. 131 s. Saatavilla:

https://www.uudenmaanliitto.fi/files/21415/Uudenmaan_ekologiset_verkostot_E194-2018%29.pdf

Kiiski, Juha & Erävuori, Lauri (2020). Vantaan yleiskaava. Arvio yleiskaavaehdotuksen vaikutuksista Natura2000-alueisiin. 9.11.2020. SITOWISE. 43s.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153869_Natura_arviointi_YK2020_yleiskaavaehdotus.pdf

Makkonen, Henna, Koskimies, Pertti, Manninen, Olli ja Nieminen, Marko. Vantaan Kuussillan ja Länsimäen kaavarunkoalueiden luontoselvitykset vuonna 2020. Faunatican raportteja 47/2020.

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020. 59 s.

Vantaan kaupunki, 2017.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150005_lahokaviosammal_vantaalla_esiintymisselvitys_ja_suojelusuunnitelma.pdf

Valtuustokauden strategia 2018–2021, KV 11.12.2017. Saatavilla:

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136267_Valtuustokauden_strategia_2018-2021.pdf.

Ojala, Anna. Vantaan ekologiset yhteydet. Vantaa 2018.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147989_ekologiset_yhteydet_web.pdf

Vantaan kaupunki (8/2017). Vantaan viherrakenneselvitys. Vantaan kaupunki, yleiskaavoituksen julkaisuja YK0038, Mäkynen Anne 16.8.2017. 79 s.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134957_vantaa-viherrakenneselvitys-19092017-netti.pdf

Vantaan kaupunki, ympäristökeskus (2019). Selvityskooste yleiskaava 2020 luonnoksen valmisteluun. Uudet SL ja luo-alue-ehdotukset.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/144337_kaupsu_yk2020_luonnos_uudet_SL-ja_LUO-alue-ehdotukset.pdf

Vantaan kaupunki (10/2020). Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. Vantaan kaupunki (10/2020).

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153844_Vantaan_yleiskaava_2020_YK0048_Luontovaikutusten_arviointi_19.10.2020.pdf

Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arviointi: liitteet 1-9. Vantaan kaupunki, Ramboll 19.10.2020. 79 s. <https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020/uutiset/101/0/153800>

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraus suunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Tekstiosuus. 112 s.

Saatavilla:

https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt_152_aluevarausuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf/c6d5b0f4-2bbf-3ac9-133e-fa5f39465664/Mt_152_aluevarausuunnitelma_2020_Teksti_a.pdf?t=1612961524513

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraus suunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Liitteet. 49 s. Saatavilla:

https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AVS_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf/7c1089c7-71ed-e19c-a5c9-32a839e26f93/Mt152_AVS_Liitteet_a_korjattu_040221.pdf?t=1612961796636

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraus suunnitelma. Sitowise Oy. 2020. Piirustukset. 37 s. Saatavilla:

https://vayla.fi/documents/25230764/35412113/Mt152_AVS_Piirustukset_a.pdf/92c63d94-b3aa-4835-d09c-b77d5ff8517b/Mt152_AVS_Piirustukset_a.pdf?t=1611308084428

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (2020). Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä - Tuusulanväylä. Aluevaraus suunnitelma. Ympäristövaikutusten arviointiselostus. Sitowise oy. 2020. 170 s. Saatavilla: <https://www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA>

Uudenmaanliitto (2021b). Karttaote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä Vantaan alueelta. 7.5.2021.

Voimassa olevista maakuntakaavoista tarkempi tieto löytyy liiton karttapalvelimesta:

<https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/webappviewer/index.html?id=5f6a338dcc0045848d32cf41861e18e7>

Uudenmaan liitto. Uudenmaan neljäs vaihemaakuntakaava. Saatavilla:

https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/voimassa_olevat_maakuntakaavat/uudenmaan_4._vaihekaava

Vantaan kaupunki (10/2015). Esisuunnitelma maantien 152:n pohjoiselle linjaukselle välillä Hämeenlinnanväylä-Myllykyläntie. Ramboll. 102 s.

Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/120573_Esisuunnitelma_Maantie_152_1_.pdf